

achtentwintigste zondag door het jaar B
14 oktober 2018

Het was een warme zomerdag toen ik, enkele jaren geleden, uit de trein stapte in Heiloo. Mijn humeur was niet zo best – mijn medebroeders weten wel hoe dat eruit ziet. Niet ver van het station zaten twee kinderen op de stoep, met naast hen een tafeltje waarop bekertjes limonade stonden. Ze keken me aan met hun grote kinderogen, die zich niets leken aan te trekken van welke stemming dan ook. ‘Wilt u misschien iets drinken, meneer?’ Dat wilde ik wel, ook al kostte het me moeite om een glimlach op mijn gezicht te plakken. ‘Wat kost het?’ ‘Het is gratis, meneer, drinkt u het maar lekker op’. Dat deed ik, want ik moest toegeven dat ik echt dorstig was. Ik bedankte de twee en met een dankbaar hart liep ik verder, terwijl ik één van hen hoorde zeggen: ‘Oude mensen vragen altijd wat het kost’. Tja...

Die ogen ben ik nooit meer vergeten. Die ogen waarin ik welkom was. Die me leken te kennen. Die mijn slechte bui doorboorden. Die me te drinken boden, om niet. Er zijn van die ‘ogenblikken’ die slechts even duren, maar waarin niettemin de hele eeuwigheid oplicht.

Met zo’n blik nu kijkt Jezus in het evangelie naar de enthousiasteling die zo graag het eeuwig leven wil verwerven. Hij heeft zijn sollicitatie goed voorbereid. Hij spreekt met twee woorden, werpt zich op zijn knieën, en getuigt naar eer en geweten dat hij al vanaf zijn kinderjaren keurig de geboden heeft onderhouden. Maar dan kijkt Jezus hem liefdevol aan. Een blik die door merg en been gaat. Een blik die onze vermeende zekerheden op losse schroeven zet. En die het tegenovergestelde is van de blik waarmee de man naar Jezus heeft gekeken.

Hij heeft Jezus aangesproken als ‘goede Meester’. Maar waarom doet hij dat eigenlijk? Waarom noemt hij Jezus ‘goed’? Hij kent Jezus niet speciaal. Door Hem zo aan te spreken, klinkt het alsof hij iets wil hebben van Jezus. ‘Niemand is goed dan God alleen’, zegt Jezus enigszins terughoudend. Wat een eenvoud! Maar tegelijk is het een reactie die de vraagsteller – en ons allen – meevoert tot in het hart van God, die van alle leven de bron is.

God de Vader is het die geeft, en de Zoon ontvangt al wat van Hem komt in de liefde van de Geest. Jezus’ antwoord aan de man is waarlijk zo’n Godswoord, waarvan de tweede lezing zegt: ‘Het woord van God is levend en krachtig. Het dringt door tot het raakpunt van ziel en geest, het ontleedt de bedoelingen en gedachten van de mens’.

Zo raakt ook dit antwoord van Jezus de man die voor Hem staat en legt de vinger op een gevoelige plek. Want hij mag dan Jezus aanspreken als ‘goede Meester’, in werkelijkheid probeert hij controle te houden door van Jezus iets te horen wat hij doen moet. Maar daar trapt Jezus niet in. Eeuwig leven verwerf je niet door nog

meer te doen – hij doet trouwens al zoveel. Eeuwig leven is niet de zoveelste verplichting nakomen, zoals je wel meer verplichtingen hebt in je leven. Eeuwig leven is niet proberen zelf iemand te worden en bovendien nog vanuit de hoogte bepalen of er misschien een goede of minder goede leermeester beschikbaar is, die je kan helpen nog beter te presteren, meer resultaten te behalen. Nee, dat is allemaal niet waar het om gaat.

Jezus verwijst in zijn antwoord naar zijn Vader, uit wie alle goedheid is. En dus is ook in Jezus goedheid, omdat Hij is aangeraakt door de liefdesblik van zijn Vader: 'Jij bent mijn geliefde Zoon in jou heb Ik welbehagen'. Eeuwig leven is niet zozeer doen, maar eerder iets laten. Niet iets verwerven, maar vooreerst het nodige verliezen, om daarna met meer vrucht iets te mogen verwerven. Het is niet zozeer zelf iemand worden, als wel je laten worden, het aan je laten gebeuren. Je laten aanzien, zoals je nog nooit bent aangekeken.

Dat is een heel andere kijk op het leven en op de mens dan die welke de rijke man heeft. Jezus is goed, inderdaad, maar niet omdat Hij goed gevonden wordt door andere mensen. Hij is goed, omdat Hij door de Vader is aangekeken en ten diepste bemind. En ook de goedheid van ieder mens ligt hierin, dat God hem liefdevol aankijkt. Al op de eerste bladzijde van de Schrift, bij de schepping in het allereerste begin, ziet God dat de mens goed is, heel goed is.

Aan de grondslag van ons bestaan ligt de liefdesblik van God. Dat is de basis. De basis is dus niet dat eerst de anderen ons moeten waarderen en beminnen. Nee, er is een Ander die ons bemint. 'Wij hebben lief, omdat Hij ons heeft liefgehad' (1 Joh 4,19). Die Ander is God. Zo mogen wij elkaar en heel de schepping tegemoet treden als een geheim van Gods liefde. Elk schepsel wordt door God persoonlijk bemind. En persoonlijk is Hij met elk schepsel bezig. 'Let eens op de vogels in de lucht. Uw hemelse Vader voedt ze' ... 'Kijk naar de leliën in het veld' (Mt 6,26.28; vgl. Lc 12,22-29). 'Uw hemelse Vader kleedt ze'. 'Zelfs Salomo in al zijn pracht was niet gekleed als een van hen' (Mt 6,29; vgl. Lc 12,22-29). Ontneem je dat geheim van Gods liefde aan je leven, dan haal je het fundament eronder vandaan en wordt je leven vroeg of laat leeg en onvervuld.

De man uit het evangelie is ontstellend leeg en onvervuld, precies omdat het enige dat hij heeft zijn bezit is. Daar klampt hij zich aan vast, hij kan er niet van loskomen. En ontdaan van zijn valse verwachtingen gaat hij heen. Die 'goede Meester' vindt hij opeens niet meer zo goed. In elk geval niet meer zó goed om Hem en zijn liefde te verruilen voor de goederen die hij meer liefheeft. Hij houdt het dus bij wat hij heeft, en het eeuwig leven wordt zo precies niet zijn deel.

In deze Eucharistie mogen wij ons opnieuw laten aankijken en laten raken door de liefdevolle blik van God. Wij zijn bemind en nooit te oud om er volop onze

rijkdom en heel ons leven in te vinden. En wij op onze beurt mogen zijn liefde doorgeven in deze onze wachtende wereld.

Ook vandaag zijn er vele kinderoogen die ons aanzien. Wachtend, hopen, verlangend, dorstend. Heel bijzonder wordt vandaag een beroep gedaan op onze liefde en onze vrijgevigheid voor de kinderen en hun ouders en verwanten op het Indonesische eiland Sulawesi, dat zo vreselijk is getroffen door een aardbeving en een tsunami. Zoveel ontredding en diepe nood, zoveel ontoestbaar verdriet, zoveel wanhoop. Misschien dat we hen enigszins tegemoet kunnen komen en een hart onder de riem kunnen steken middels onze bijdrage aan de collecte, straks bij de offerande. We willen als abdijs, en als vrienden van de abdijs, samen met alle parochies die ook meedoen, een bemoedigend gebaar maken, en met een beetje van onze rijkdom die mensen daar weer zicht op nieuwe toekomst trachten te geven. Dank voor uw gaven, en voor uw gebed. Niets van wat wij onze medemens gunnen en geven, zal worden vergeten. Ons leven en onze liefde zijn toch het meest vruchtbaar als ze worden gedeeld met anderen.

Zoals Huub Oosterhuis dicht in een lied dat wij deze weken dagelijks zingen:

Wie aan dit bestaan verloren
nieuw begin heeft afgezworen,
wie het houdt bij wat hij heeft,
sterven zal hij – ongeleefd.
Tijd van leven om met velen
brood en ademtocht te delen;
wie niet geeft om zelfbehoud,
leven vindt hij – honderdvoud.